

De kunst van het verwonderen

Kinderen hoeven de kunst van het verwonderen niet te leren.

Zij beheersen haar van nature.

Een kind ziet een vlinder.

Hoort een geluid.

Voelt de regen op zijn huid.

Kijkt naar een wolk.

En verwondert zich.

Niet omdat het begrijpt wat het ziet.

Maar omdat het openstaat voor wat zich aandient.

Verwondering begint niet bij weten.

Verwondering begint bij waarnemen.

Van verwondering naar verklaring

Naarmate we ouder worden, leren we steeds meer.

We ontwikkelen kennis.

Leren theorieën.

Maken modellen.

Stellen diagnoses.

Zoeken verklaringen.

Dat is waardevol.

Kennis heeft ons veel gebracht.

Maar er schuilt ook een risico in.

Hoe meer we denken te weten, hoe groter de kans dat we stoppen met kijken.

Dat we de werkelijkheid gaan verwarren met onze verklaring ervan.

Dat we denken te begrijpen wat er aan de hand is, terwijl we misschien pas net begonnen zijn met waarnemen.

Verwondering verdwijnt vaak niet doordat we te weinig weten.

Maar doordat we te snel denken dat we het al weten.

Oordeelloos gewaarworden

Verwondering betekent niet dat we geen oordeel mogen hebben.

Dat is onmogelijk.

Mensen beoordelen voortdurend.

Dat hoort bij ons.

De kunst zit ergens anders.

De kunst zit in het vermogen om ons oordeel niet direct centraal te zetten.

Om eerst waar te nemen.

Te voelen.

Te horen.

Te zien.

Te ruiken.

Te proeven.

En nieuwsgierig te blijven naar wat zich aandient.

Verwondering is misschien wel een vorm van oordeelloos gewaarworden.

Een open houding tegenover de werkelijkheid.

Niet direct verklaren.

Niet direct oplossen.

Niet direct reduceren.

Maar eerst aanwezig zijn bij wat er is.

De werkelijkheid is vaak groter dan onze verklaring

In mijn werk ontmoette ik ooit een man die werd verwezen met de diagnose PTSS.

Hij had als militair tijdens een vredesmissie in Libanon heftige ervaringen meegemaakt.

De diagnose was begrijpelijk.

Misschien zelfs verdedigbaar.

Maar terwijl ik naar zijn verhaal luisterde, bleef ik mij afvragen of dit werkelijk het hele verhaal was.

Gaandeweg werd duidelijk dat niet zozeer de gebeurtenissen uit het verleden centraal stonden.

Wat hij vooral miste was iets anders.

Kameraadschap.

Verbondenheid.

Ergens werkelijk deel van uitmaken.

Na zijn militaire periode was hij terechtgekomen in een werkomgeving waarin hij vooral plichtmatigheid ervoer.

Hij functioneerde.

Maar iets wezenlijks ontbrak.

Zijn verlangen ging niet alleen over verwerking.

Het ging over verbinding.

Over betekenis.

Over samen ergens voor staan.

Die ervaring heeft mij opnieuw geleerd hoe belangrijk het is om niet te snel tevreden te zijn met een verklaring.

Niet omdat verklaringen onjuist zijn.

Maar omdat mensen altijd groter zijn dan de woorden waarmee wij hen proberen te begrijpen.

Verwondering en ontwikkeling

Werkelijke ontwikkeling begint vaak niet met antwoorden.

Maar met vragen.

Niet met weten.

Maar met nieuwsgierigheid.

Niet met controle.

Maar met aandacht.

Verwondering houdt de deur open.

Voor nieuwe inzichten.

Voor nieuwe ontmoetingen.

Voor nieuwe mogelijkheden.

Wie zich niet meer verwondert, loopt het risico alleen nog te zien wat hij al denkt te weten.

Wie zich blijft verwonderen, blijft leren.

Een volwassen vorm van verwondering

Soms wordt verwondering gezien als iets kinderlijks.

Alsof zij vooral hoort bij onschuld of naïviteit.

Misschien is het tegenovergestelde waar.

Misschien vraagt verwondering juist volwassenheid.

De moed om niet alles direct te verklaren.

De bereidheid om onzekerheid te verdragen.

De bescheidenheid om te erkennen dat de werkelijkheid groter is dan ons begrip ervan.

Dat vraagt niet minder kennis.

Maar een andere verhouding tot kennis.

Niet kennis als eindpunt.

Maar kennis die verbonden blijft met nieuwsgierigheid.

De kunst om haar niet kwijt te raken

Misschien hoeven we de kunst van het verwonderen niet opnieuw te leren.

Misschien hebben we haar altijd al in ons.

Zoals een kind die vanzelfsprekend bezit.

De uitdaging is misschien niet om haar opnieuw te leren.

Maar om haar niet kwijt te raken of weer te ont-wikkelen.

Om, midden in alle kennis, ervaring, meningen en verklaringen, nieuwsgierig te blijven.

Open te blijven.

Te blijven waarnemen.

Want juist daar begint vaak iets nieuws.

Een inzicht.

Een ontmoeting.

Een ontwikkeling.

Of eenvoudigweg een dieper contact met het leven zelf.

Misschien is verwondering uiteindelijk niets anders dan de bereidheid om de werkelijkheid steeds opnieuw te ontmoeten alsof zij nog iets te vertellen heeft.